

převáděn býti má trestanec pohnánku ku svobodě, vzbuzována a utvrzována v něm důvěra ve vlastní síly v boji proti pokušením, jež snad ho na svobodě budou čekati.

Avšak ani ta nejdůmyslnější úprava výkonu trestu a propuštění na svobodu nepomůže nic, bude-li kající delikvent nucen sám si sháněti práci bezvýsledně, odstrkován jsa obecnou nedůvěrou zaměstnavatelů. Dobrá vůle v něm změní se v resignovanost, tupost a starou zločinnost. Zde končí asi povinnost státu a otvírá se pole sociální činnosti každého, jež bude tím úspěšnější, bude-li organizována, budou-li zakládána sdružení pro ochranu a podporu propuštěných trestanců a pojmu-li i jiné spolky sociálně činné tento bod ve svůj program.

K bráně spasení.

(FEUILLETON.)

U berní správy v Praze chodil od úředníka k úředníku mladý muž, představoval se jako nový kolega. Ukláněl se nejistě, v rozpacích zabručel své jméno.

— Nová konceptní síla? — ptal se starý oficiál.

— Ještě ne konceptní, ale jako konceptní.

— A tak vy ještě studujete?

— Ano.

Mladíček rychle odpovídal a hned se vzdálil.

— Zas jeden v kanceláři bude mít na mysli studium a doma kancelář — povzdechl si oficiál — úřad ani věda mnoho nezíská — — —

Mladíček sedí nad akty. Přemýšlí. Ten čas, co tu sedí, mohl studovati. Co by všechno udělal? Práce v kanceláři jest mu břemenem v životním postupu, dojíti k bráně svých snah — dokončiti studia.

Doma je schýlen nad přednáškami. Nemůže zabořiti se do vědy. Je unaven. Hledí celý den a část noci na bílou plochu papíru, točí se mu hlava, sevře se hrdlo, před očima vystupuje mu šed celého života.

Den plyne po dni. Od učiva je náš hrdina stále odpuzován, mrzí se na sebe, vzpomíná na své kolegy, jak pokračují, bičují se výčitkami a — chřadne.

Takových historek máme dnes na tisíce. Onehdy na valné hromadě všehrdské za vzor vytýčen byl amerikanism, mládež tam za oceanem neleká se jakékoliv práce, aby sama vydělala si na živobytí, a při tom studuje. Při další debatě seznalo se, že u nás je tomu — bohužel — také tak. Plno právníků krčí se někde za psacím stolem ve veřejných i soukromých kancelářích a z nich skoro nikdo nepracuje ve svém oboru — ani by toho nedovedl — nějakou písarskou prací se „osamostatňuje“.

Jak uleviti této bídě? Snad poskytováním podpor a založením kolejí. Obvykle při zodpovědění podobných otázek rozvíří se plno námitek o účelnosti materiální pomoci studujícími a podpora nabývá rázu almužny z milosti.

Bylo by nejlépe naléztí fond příjmů, jež by si uživatel sám založil a nebyl by zároveň odváděn od svého povolání. Zřídily by se veřejné poradny právní, pro jednotlivá odvětví právnictví, vedené profesorem za účasti posluchačů, kteří by byli za své úkony honorováni.

Nepovstala by v podobných ústavech konkurence advokátům; na „kliniku právní“ přicházeli by méně majetní. Vždyť často uvede se mnohý ve spleť postavení z obavy přede dveřmi advokátní kanceláře. Za mírný poplatek dostalo by se mu odborné rady u poradce, vyhraněného pro určitý obor. Naopak poradna právní odváděla by advokátům i úřadům nepohodlné návštěvníky, kteří s každou maličkostí uchylují se k odborníku.

Provádění právních norem nespočívalo by pouze v ruce praktíků. „Klinika právní“ by s lepším výsledkem uváděla v život nový zákon, vzala by na potaz jak theorii, tak i veškeré dotčené zájmy, vydávala by závažná rozřešení v obtížných otázkách i odborníkům.

Studující práv byl by záhy umožněn styk s vnějším světem ve vlastním oboru, seznali by skutečné případy, z nichž právo vrostlo, snáze by vnikli do abstraktní vědy. Po skončení studia vstupovali by do života právníci-oborníci, kteří spoléhají na své vědomosti a dovedou jich též použití a nedali by se zlákatí jakýmkoli pramenem příjmů, jen když dosáhli svého cíle — titulu doktora práv.

J. Friedlander.

Literatura a zprávy.

Evolution historique de l'Etat Tchéco-Slovaque par Jean Kapras, docteur en droit, professeur à l'université de Prague. — Miscellanea de la République Tchéco-Slovaque. Recueil de publications éditées par „Le Rapport Quotidien“, journal officiel de la République T.-S. — Prague 1919. Imprimerie „Politika“. 120. Stran 17 a mapa historického vývoje českého státu. — Francouzská brožura prof. Kaprasa je psána k informací ciziny, které dokazuje oprávněnost našich historických nároků. Stručně líčí základní rysy historického vývoje českého státu, při čemž všímá si i hlavních teritoriálních změn jednotlivých zemí. Stejně stručně vzpomenu i osudů Slovenska. Autor ukazuje, že r. 1306 se zdálo, že stát český se rozdělí v samostatné Čechy a samostatnou Moravu. Jen pevně vládě Lucemburků — o nichž vhodně zdůrazňuje, že byli původem Němci, ale smyšlením a kulturou Francouzů — podařilo se udržeti jednotu. Odkrývá, kolikrát již Poláci se obohatili na úkor našeho státu. Využivše vnitřních bouří válek husitských, zmocnili se Seveřska, Zátorska a Osvětimska. Když Habsburkové při prvním dělení Polska obdrželi — jako králové čeští — Zátorsko a Osvětímsko, nepřipojili je k zemím českým, ale k Maňčím. Trpce žaluje na Habsburky a jejich ubohou zahraniční politiku, která způsobila českému státu škody nenapravitelné, z nichž nejbolestnější bylo ulou-